

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra systémového inženýrství

Teze bakalářské práce

Analýza realizace veřejné zakázky

Michaela Minasová

© 2015 ČZU v Praze

Analýza realizace veřejné zakázky

Souhrn

Práce se zabývá správností realizace veřejné zakázky na služby „Úklid prostor sídla NKÚ“ zadávané Nejvyšším kontrolním úřadem, který má samostatnou rozpočtovou kapitolu a který patří mezi tzv. parlamentní kapitoly. Cílem práce je analýza této veřejné zakázky malého rozsahu s ohledem na dodržování principů 3E. Byl porovnán skutečný výsledek výběrového řízení uskutečněného prostřednictvím e-tržště s výsledky získanými dalšími výběrovými metodami. Nejvyšší kontrolní úřad pro hodnocení nabídek zvolil jako základní kritérium nejnižší nabídkovou cenu, pro možnost srovnání bylo použito vícekriteriální hodnocení. Konkrétně byla ve dvou experimentech zvolena metoda bazické varianty. Na základě výsledků lze konstatovat, že volba jednokriteriálního či vícekriteriálního hodnocení, konečný výsledek nijak výrazně nemění. Ve všech případech zvítězil stejný dodavatel, ke změně došlo pouze u dodavatelů umístěných na třetím a čtvrtém místě. Metoda bazické varianty vyhodnotila dodavatele na čtvrtém místě, jako efektivnějšího, než metoda nejnižší nabídkové ceny. Práce se samozřejmě také zabývá i teorií zadávání veřejných zakázek.

Klíčová slova: veřejná zakázka, výběrové řízení, uchazeč, zadavatel, dodavatel, realizace

Úvod

Veřejné zakázky jsou významným ekonomickým nástrojem státu a současně i jednou z dlouhodobě nejrizikovějších oblastí veřejných výdajů. V současné době v oblasti veřejných zakázek dochází k ne hospodárnému a neefektivnímu vynakládání finančních prostředků státu, a proto je z pohledu autora znalost problematiky veřejných zakázek základní, nikoli však jedinou, podmínkou pro nalezení řešení na zlepšení tohoto neuspokojivého stavu. Ústřední orgány státní správy každoročně zadávají veřejné zakázky v hodnotě několika set miliard korun. Největší podíl na tom mají samozřejmě nadlimitní veřejné zakázky např. na rozvoj dopravní infrastruktury, či zakázky na výstavbu budov a objektů. Nezanedbatelný podíl však mají také veřejné zakázky státních organizací na pořízení služeb nutných pro zabezpečení jejich činností. Jsou to sice svým objemem zakázky malého rozsahu, ale v souhrnu za všechny státní organizace pak tvoří každoročně až miliardové částky vynakládané ze státního rozpočtu. Proto je důležité, aby zadavatelé i u těchto veřejných zakázek respektovali zásady hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti. Účinným nástrojem, jak dosáhnout finančních úspor je v současné době proces elektronizace zadávání veřejných zakázek.

Cíle a metodika

Cílem práce je sledovat průběh zvolené veřejné zakázky s ohledem na 3E a porovnat, zda má volba metody hodnocení nabídek podstatný vliv na výsledné pořadí nabídek, především pak na vítěze veřejné soutěže. Dílčím cílem práce je vytvoření uceleného přehledu o problematice zadávání veřejných zakázek včetně elektronického zadávání.

Pro získání potřebných informací byla prostudována odborná literatura, metodiky zadávání veřejných zakázek, zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, internet a interní dokumenty poskytnuté odborem hospodářské správy a finančním oddělením Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“). Další informace byly získány konzultacemi s vedoucími pracovníky NKÚ.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. První část obsahuje podrobně popsaná základní teoretická východiska. Jedná se o vymezení pojmů veřejná zakázka, typy zadávacích řízení, základní metodické kroky při zadávání veřejných zakázek, oblast elektronického zadávání veřejných zakázek a modely vícekritériálního rozhodování.

Druhá část práce definuje subjekt Nejvyšší kontrolní úřad včetně základních informací o jeho financování a hospodaření. Následuje analýza průběhu a realizace veřejné zakázky zadané NKÚ „Úklid prostor sídla NKÚ“ a vytvoření postupu vlastního hodnocení nabídek. Jelikož pro vytvoření vlastního hodnocení nabídek nestačí pouze teoretické poznatky, tato práce se dále ubírá cestou experimentální ekonomie. S použitím dat poskytnutých NKÚ z uskutečněné veřejné zakázky, bylo provedeno několik experimentů na základě metody bazické varianty. Při experimentech byla použita kritéria „Cena úklidových služeb“, „Poskytovatel náhradního plnění“ a „Počet osob se zdravotním postižením“. Následně pak pomocí bodového hodnocení pro každé kritérium, jim přiřazených váhových hodnot, byla vyhodnocena nejvýhodnější nabídka.

Výsledky

NKÚ využil možnosti, kterou nabízí elektronické tržiště, tj. hodnotit nabídky pomocí automatické metody hodnocení nabídek přednastavenou systémem e-tržiště Tendermarket. Tato metoda hodnotí nabídky pouze podle nejnižší nabídkové ceny. V analytické části bakalářské práce zvolil autor pro srovnání vícekritériální přístup hodnocení. Byla stanovena tři kritéria, kterým byly v v každém experimentu přiděleny rozdílné váhy.

Tabulka č. 1: Váhy kritérií

Název kritéria	Váhy kritéria v %		
	NKÚ	Experiment 1	Experiment 2
Cena úklidových služeb	100	50	75
Poskytovatel náhradního plnění	0	30	10
Počet osob se zdravotním postižením	0	20	15

Zdroj: vlastní

Výsledky experimentů byly porovnány se skutečnými výsledky výběrového řízení a byly vyvozeny následující závěry (viz tabulka č. 2).

Tabulka č. 2: Porovnání výsledků hodnocených nabídek

Název společnosti	NKÚ		Experiment 1		Experiment 2	
	Celkový užitek	Pořadí	Celkový užitek	Pořadí	Celkový užitek	Pořadí
BRYVECASTA s.r.o.	100,00	1	100,00	1	100,00	1
SIMACEK HS, spol. s.r.o.	90,8018	2	91,5294	2	90,1977	2
PONUVELA s.r.o	83,0247	3	41,5124	4	62,2686	4
AB Facility a.s.	76,2277	4	80,6653	3	76,5844	3
SENAS s.r.o.	72,8424	5	36,4212	5	54,6318	5
CHZECHOSLOVAK REAL (CZ) s.r.o.	65,4341	6	32,7171	6	49,0756	6
GLANZIS s.r.o.	61,0978	7	30,5489	7	45,8233	7

Zdroj: vlastní

Lze konstatovat, že volba jednokriteriálního či vícekriteriálního hodnocení, konečný výsledek nijak výrazně nemění. Vítězem zůstává ve všech případech stále stejný dodavatel. Ke změně došlo pouze u dodavatelů umístěných na třetím a čtvrtém místě. Tato konstantnost výsledku je zřejmě zapříčiněna skutečností, že nebyl stanoven velký počet kritérií, přičemž nabídková cena vítězného dodavatele byla výrazně nižší (což dodavatel řádně zdůvodnil), než nabídková cena ostatních dodavatelů a zároveň byl tento dodavatel poskytovatelem náhradního plnění. Nebylo nutné stanovovat mnoho hodnotících kritérií vzhledem k tomu, že se jednalo o zakázku na úklidové služby, u nichž není mnoho parametrů, které by mohly ohrozit řádné uskutečňování veřejné zakázky. V případě veřejných zakázek na dodávky např.: pořízení nových počítačů nebo obnovení vozového parku by tomu bylo samozřejmě jinak. Bylo by pak potřeba uvažovat s takovými kritérii, která zabezpečí optimální životnost a funkčnost investice, tedy taková, která mají podstatný vliv na účelné, efektivní a hospodárné vynakládání peněžních prostředků státního rozpočtu.

Výsledky experimentů potvrdily, že u zakázek na úklidové služby, volba kritéria nejnižší nabídková cena není na úkor dodržování principů 3E. Lze také konstatovat, že u tohoto druhu veřejných zakázek nemá typ použité metody pro hodnocení nabídek podstatný vliv na umístění jednotlivých nabídek.

Seznam použitých zdrojů

- BROŽOVÁ, Helena, HOUŠKA, Milan, ŠUBRT, Tomáš. Modely pro vícekriteriální rozhodování. Vyd. 1. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2003. 178 s. ISBN 80-213-1019-7.
- Česko. Příloha k usnesení vlády ze dne 10. května 2010 č. 343. Pravidla systému používání elektronických tržišť subjekty veřejné správy při pořizování a obměně určených komodit. (PDF). 2013. Dostupný z WWW: http://www.portal-vz.cz/getmedia/6a30b41a-b382-488b-8944-63e4d3e9668b/Priloha-k-UV-981_uplne-zneni.pdf.
- Česko. Předpis č. 56/2012 ze dne 8. února 2012, In Sbírka zákonů České republiky. 2012, částka 21. (PDF). [cit. 2015-02-05]. Dostupný z WWW: <http://www.portal-vz.cz/getmedia/f556d393-853c-4153-9aba-07b09d65e383/sb0021-2012>. ISSN 1211-1244.
- Česko. Zákon č.55/2012 ze dne 31. ledna 2012, kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, In Sbírka zákonů České republiky. 2012, částka 21. (PDF). [cit. 2015-02-05]. Dostupný z WWW: <http://www.portal-vz.cz/getmedia/f556d393-853c-4153-9aba-07b09d65e383/sb0021-2012>. ISSN 1211-1244
- Česko. Zákon č. 137 ze dne 14. března 2006 o veřejných zakázkách. In Sbírka zákonů České republiky. 2006. Dostupný z WWW: <http://zakony.kurzy.cz/137-2006-zakon-o-verejnych-zakazkach/>. ISSN 1801-8688.
- Česko. Zákon č. 137/2006 ze dne 14. března 2006 o veřejných zakázkách, ve znění předpisu datu 1. 1. 2012. Dostupný z WWW: <http://zakony.kurzy.cz/137-2006-zakon-o-verejnych-zakazkach/cast-2-hlava-2/platne-120101/>. ISSN 1801-8688.
- MAREK, Karel, PELC, Vladimír. Veřejné zakázky, [zákon o veřejných zakázkách s vysvětlivkami]. Vyd. 2. Praha: Linde, 2008. 703 s. ISBN 978-80-7201-711-9.
- Ministerstvo pro místní rozvoj. Metodika zadávání veřejných zakázek: právní stav k 1. 1. 2014. 2013. (PDF). [cit. 2015-02-04]. Dostupný z WWW: [http://www.portal-vz.cz/getmedia/33963307-4c88-4f14-a816-6f33057648b7/Methodika_uprava2014-\(5\)-\(obnoveny\).pdf](http://www.portal-vz.cz/getmedia/33963307-4c88-4f14-a816-6f33057648b7/Methodika_uprava2014-(5)-(obnoveny).pdf).
- Ministerstvo pro místní rozvoj. Strategie používání e-tržiště pro veřejnou zpravu dle opatření J.9 Národního plánu. [online]. (Doc). [vid. 2015-1-27]. Dostupné z – Hospodářská komora České republiky: www.komora.cz/download.aspx?dontparse=true&FileID=3315
- Ministerstvo pro místní rozvoj. Ukončení provozu e-tržiště centrum veřejných zakázek. 2014. Dostupné z WWW: <http://www.portal-vz.cz/cs/Aktuality/Ukonceni-provozu-e-trziste-Centrum-verejnych-zakaz>.
- Ministerstvo pro místní rozvoj. Změny zákona o veřejných zakázkách k 01. 01. 2014. 2014. Dostupné z WWW: <http://www.mmr.cz/cs/Verejne-zakazky/Verejne-zakazky-a-PPP/Novela-ZVZ-2013/Zmeny-zakona-o-verejnych-zakazkach-k-01-01-2014>.

- Ministerstvo pro místní rozvoj. Zpráva o fungování elektronických tržišť veřejné správy za rok 2012. 2013. (PDF). [vid. 2015-02-01] Dostupné z WWW: <http://www.portal-vz.cz/getmedia/3218508e-fdba-4aaa-b843-a516ace512c7/Zprava-o-fungovani-elektronickych-trzist-za-rok-2012.pdf>
- Ministerstvo pro místní rozvoj. Zpráva o fungování elektronických tržišť veřejné správy za rok 2013. 2014. (PDF). [2015-02-01] Dostupné z WWW: <http://www.portal-vz.cz/getmedia/339aef04-51ab-423b-8b89-d8eba7e16ae0/Zprava-e-trziste-2013.pdf>. ISBN 978-80-87147-48-1
- Ministerstvo pro místní rozvoj. Zpráva o plnění Národního plánu zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek pro období let 2006 – 2010 za rok 2009 [online]. (PDF). [vid. 2015-1-27] 2009. Dostupné z WWW: <http://www.portal-vz.cz/getmedia/a6c005c5-7ba7-4653-8e28-4bfb4ee310b/Zprava-o-plneni-NP-za-rok-2009>
- MRAVCOVÁ, Jana. Průvodce zadáváním veřejných zakázek: *[nové možnosti zhodnocení veřejných prostředků]*. Otevřená společnost, o.p.s., 2009. ISBN 978-80-87110-16-4.
- Nejvyšší kontrolní úřad. Zadávací dokumentace. Praha, 2013
- OCHRANA, František. (zprac.). Metodika hodnocení veřejných zakázek s ohledem na kritérium 3E. 2008. (PDF). [cit. 2015-02-04]. Dostupný z WWW: http://www.portal-vz.cz/getmedia/d4da1a63-6072-4005-9759-0fc70bb3bd8c/3E_vs_principy_ZVZ_C1.
- OCHRANA, František. Veřejné zakázky: *[metody a metodika efektivního hodnocení a výběru]*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2004, 173 s. ISBN 8086119793.
- Olivková, Ivana. Aplikace metod vícekritériálního rozhodování při hodnocení kvality veřejné dopravy. *Perner's Contracts* [online]. 2011, Ročník 6., Číslo IV. ISSN 1801-674X [vid. 2015-03-02]. (PDF). Dostupné z: http://pernerscontacts.upce.cz/23_2011/Olivkova.pdf
- ŠUBRT, Tomáš. Ekonomicko-matematické metody. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2001. ISBN 978-80-7380-345-2.